

SZARVAS ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Szerkesztőség:

Beliczey utca 11. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.
Kéziratok vissza nem adatnak.
BÉRMENTETLEN LEVELEK EL NEM FOGADATNAK.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 4 frt. — Félévre . . . 2 frt.
Negyedévre . . . 1 frt. — Egyes szám . 8 kr.
MEGJELEN HETENKINT EGYSZER VASÁRNAP.

Kiadóhivatal:

Beliczey-utca 11. szám. (saját ház,) hová az előfizetési pénzek intézendők.
Hirdetéseket jutányos áron elfogad,
BÉLYEGDIJ MINDEN HIRDETÉSÉRT 30 KRAJČÁR.

Gazdaszövetkezés.

(Sz.) Sok helyütt nem volt termés; és bizony ezt megsínyli a gazda; sok helyütt, oly kevés volt, hogy azt nem volt érdemes learatni, mert többbe került volna a munka, mint a menyit ért a buzakalász. Sok helyütt, ha kevés volt is, de mégis volt legalább annyi, hogy a felszigazott gabonaárak mellett megfelelt egy sovány esztendőnek. De azért panasz, baj: volt mindenütt.

Ez év termése, ez év aratása általában véve (valjuk meg az igazat és ne a tőzsde játékait vegyük alapul) szomorú. Egy-két hitbizomány most is eladott nagy nyereségre néhány száz waggon búzát, de tekintésük az egyszerű gazdaközönséget. Nézzük csak, mit hozott a kisbirtokosoknak s az egyszerű földbirtokosoknak ez az esztendő.

Buza, rozs: az kevés: csak az árak jók. Már most például termett egy szegény földművesnek 20 métermázsza búzája, míg a múlt évben termett 30 talán nem járt rosszul? talán az ár magassága pótolja a mennyiség hiányát? Oh nem! Mert a múlt évben a 30 métermázsza búzából 10 métermázsát eladhatott és azért 6 forintjával hatvan frtot kapott. 20 métermázsát megtartott meg kellett tartania magának s családjának kenyérré, földjének vetőmagra. Az idén nem adhat el semmit, mert a 20 métermázsza magának is kell; sőt legtöbbször kevés a szegény gazdának az idén termett búzája és még venni kell hozzá. Már most kérjük, mit ér a magas gabonaár ha a szegény földművesnek nincsen gabonája?

De hiszen a kisbirtokosoknak a jó áralakulásból egyáltalában nincsen hasznuk. Ezek rendszerint felesleges gabonájukat már akkor el-

adták, mikor a szemek még a kalászaikban voltak a mikor a buza ára még alig hagyta el a nyolcz forintot. Az ideai áralakulásból, ismételjük csak a nagybirtokosoknak volt haszna; ezeknek ha volt termésük a mennyiség kicsinységét kipótolta az ár nagysága.

Mondjuk meg tehát nyíltan, hogy ez az év nehéz esztendő a sok kis gazdára. De azért kevés évnek van annyi tanulsága, mint ennek az esztendőnek: felszínre dobott ismét olyan kérdéseket, melyek a felszínen voltak már máskor is, de nem odódtak meg, s talán most mégis meg fogják oldani.

A kis gazdák el vannak adósodva, alig-alig van gazda, ki földje ápolását, családjá eltartását, kevés munkásának napszámját nem takarékpénztári kölcsönből fedezné. Így gondolkozott majd jön a jó termés, értékesitem búzámat, árampát, kukoriczámat — és fizetem a váltómat. De hát a termés nem ütött be, s ő nem fizetheti a váltóját, sőt a jövő év gazdálkodására új kölcsönt kell kérnie. Már most, ha a jövő év gazdálkodása nem sikerül, — kész a tönk, beütött a pusztulás, vagy, ha sikerül is a legközelebbi év, az egész adósság egyszerre ez év eredményéből nem törleszhető s ismét a következő évre hagyatik a ki nem fizetett rész; már most, ha nem sikerül ez az év: újra baja van a kis gazdának.

Ezen segíteni kell; nem nézhetjük tehetetlenül a kis gazdák tönkrejutását! De hát mit lehetne tenni?

Egyetlen mentsvárnak látjuk: a kis gazdákat vidékenként, járásokonként szövetkezetekké tömöríteni és hogy céljuknak megfelelően, pénzzel is ellátni az államnak az ilyen szövetkezeteket. A kis gazda első szükséglete: a legolcsóbb

hitel. Olyan hitelt kell adni a gazdának, mely alig-alig kerül kamatjába, melyért nem tábláztatják be házát, földjét (a mi újra csak pénzbe kerülne,) s a mely kölcsönt úgy lehessen törleszteni, ahogy a gazda bírja s a mely kölcsönt amortizálni lehessen, ha nem volt termés és a gazda nem bírja. Ha az állam e kérdés megoldására fordítaná figyelmét és azt pénzzel is elősegítené, bár pénze biztosítva lenne, sokat nyerne az állam más téren, és pedig az adók befolyásánál. Most a kis gazdák tönkre mennek százával s akkor nem fizethetik adójukat; ha meg tudnak élni, megfelelnek az állam iránti kötelezettségüknek is.

Ne szaporítsuk a földönfutók, a proletárok a nyomorultak számát, ne engedjük a kisgazdák pusztulását; ne vonjuk el kis földjétől a földművest, mert hisz mi a honszeret ha nem az hogy ragaszkodjunk a röghöz, mely nekünk kenyeret ad!? Tanuljunk az ideai esztendőből, ez évnek a kis gazdákra nézve megdöbbentő tanulságaiból s végre valahára annyi vajadás, kísérletezés s mégis csak annyi nem-törődőmség után alkossuk meg a gazdáknak vidékek szerint a szövetkezeteket. E tekintetben járjon elül a kezdeményezés terén a kormány és a gazdasági egyesületek, melyek nem lehetnek tisztán arrahivatva, hogy csak a nagy gazdák érdekeit szolgálják. Ha az egész Magyar Gazdaközönség érdekeit az Országos Magyar Gazdaközönség Egyesület és a megyei gazdasági egyesületek keljék szolgálni nem akarják nem teljesítik hivatásukat és hazafiatlanságot követnek el. De hogy erre képesek: azt hinni nem akarjuk, s így reméljük, hogy végre virrad már-már a kisgazdákra is a jobb idők hajnala. Hiszen elég sokáig tartott a megpróbáltatás!

SZARVAS ÉS VIDÉKE TÁRCZAJA.

Asszony-bosszu.

Kétségbeesetten járt-kelt szobájában Margit. Megcsalta az ura. Ezt adta hírül a legbiztosabb forrásból az ő legjobb barátja. Rettenetes. Kunváry özvegye hódította volna el férjét, Ki tett volna fel ilyenmit arról a bánatos özvegyről, ki úgy szenved, sopánkodik. Minden csak álarcz, mely alatt alávalóság rejti. És épp az ő férjét szemelte ki az a hitvány asszony-személy. De jó van, ha férjurnak az úgy tet-szik, neki is fog tetszeni ez az élet. Talán ő is meg akarja csálni? Nem, nem, ő arra nem volna képes. nem képes feláldozni a becsületét, csak bosszura vágyik, édes, nagy, méltó bosszura. És kis ördögi agyában már ki is eszelte a bosszút.

— Ugy fogok tenni, ugy fogok cselekedni, ugy fogok játszani, mintha megcsaltam volna, ez lesz a gyönyörtadó bosszum.

Az alkalom meg volt hozzá. Ma estére ígérkezett fivére, ki keleti utazásából jött meg és a kit komor-nája, cselédei még nem ismernek. Ő lesz kezében az eszköz. Csengetett.

Szobaleánya jött be.

— Vilma, tudod, ma nagyon szép akarok lenni, nagyon szép. És ugy kacagott, hegy fehér fogsorait

mutatta. A szobaleány már érette a kacagást volt ő más asszonyoknál, tudta, hogy mit jelent ez, de lám ki hitte volna, hogy ez az asszony is.

— Mit töprengesz Vilma, öltöztesd fel tudod abba a világos rózsaszínű selyembe, egy rózsát is vágjatok a kertből, vigyázz a hajamra is.

Félóra alatt elkészültek az öltözéssel és Vilma szemhunyoritva jelentőségteljes hangon jegyezte meg: — Ön pompás nagyságos asszonyom és ön nagyon-nagyon tetszeni fog.

— Vilma, susogta a nő, te tudod, hogy mikorára ígérkezett haza az ur.

— A kaszinóba ment, azt mondta, hogy esti 10 előtt nem lesz itthon.

Margit pedig keserűen gondolt arra, hogy férje nem a kaszinóban, hanem a bánatos özvegynél mulat és ez csak megerősíté szándékában.

— Leányom hallgass ide. Nemsokára ide fog jönni egy magas, napbarnított arczu ur, ne kérdezd nevét, ne jelensd be, hanem azzonnal vezesd hozzám.

Vilma halk mosolygós igent mondott s eltávozott a szobából.

Alig öt perc múlva megrezdült a villamos csen-gő s pár pillanat múltán Vilma már vezette azt a magas napbarnította arczu urat.

— Margit elkialtotta magát, kitártá karjait s nyakába borult az ifjunak, a ki alig győzte visszaadni a sok csókot és ölelést.

— Hát így vagyunk gondolta magában a szobaleány Hiszen ez régi viszony és uram szarvakat kapott, mielőtt asszonyomat nőül vette volna.

Vilma behuzta maga után az ajtót. Egy két per-czig még ott fülelt azonban a kulcsjúnál s jól hal-lotta urnője édes szavát:

— Csakhogy itt vagy te drága, te édes, te nélkülözhetetlen!

Mikor pedig Vilma esteledéskor lámpákat vitt a szobába, újra csak csókok között találta a régi szerle-meseket.

Fél tíz volt mikor végre a fiatal ember távozni készült A szobaleány behozta a felöltőjét, kalapját és pálczá-ját. Forró csókok s ölelések kíséretében alig-alig tud-tak elválni egymástól.

— Ugy-e eljössz mindennap drágám, hisz férjem ilyenkor mindig a kaszinóban van és én ugy unatko-zom. De itt vagy te, te szóraztatni fogsz, nemde?

Szívesen Margitkám és most pá, viszontlátásra holnap.

Alig távozott el Margittól az ő fivére, újra be-csengette a szobaleányt.

— Vilma fektessen le. nagyon kifáradtam.

A szobaleány fejét csóválva vetköztette le asz-sonyát.

Tíz óra volt, Margit már az ágyban feküdt. Jött haza a férje.

A szobaleány fogadta.

— Nóm fenn van még?

— Alszik már nagyságos ur.

— No akkor nem zavarom ugyis ki vagyok me-rülve adjon gyertyát, megyek a szobámba, oda küld-

H I R E K.

Lányok bálja. Annak idején megírták, hogy a szarvasi leányok, balyu bált fognak rendezni. A rendező bizottság már megalakult tagjai közt városunk legszebb lányait látjuk, ami már magában nagy sikert és a házasság fiatal emberek tömeges részvételét biztosítja. A rendezők táncokat fognak bemutatni a mulatságon, mely január 8-án lesz megtartva.

— **A szarvasi izr. hitközségnél** üresedésben volt rabbi állás f. hó 14-ikén a hitközség közgyűlése egyhangulag Klein Adolf Iglói helyettes rabbit választotta meg, ki új állását f. évi december elején elfoglalja.

— **Esküvők.** Weber Rezső, itteni posta és távirda tiszti, Weber Lajos, szegedi kir. főmérnök fia, f. hó 21-én tartta esküvőjét Debrecenben, özv. Fankó István né kedves és művelt leányával Mariskával. — Schlanhó Soma eperjesi képezési tanár f. hó 29-én tartja esküvőjét Mihály Melánia kisasszonnyal Szarvason.

— **A csabai főgymnasium** a király jóváhagyó beleegyezése folytán Rudolf nevet nyert.

— **Kortés világ.** Lapunk mult számában jelezte, hogy a gyulai kormánypart jelölését közölni fogjuk lapunk olvasóival. Igéretünket most beváltjuk, amidőn közzé tesszük, hogy a jelölt: Bodoky Zoltán dr. megyei főjegyző. Jelöltsége erős küzdelmet jelent.

— **Tolvaj cselédek.** Guttman Adolf, buzakereskedő jelentést tett a rendőrségnél, hogy a f. hó 23-án éjjel kárára több ruhaneműket elloptak, a rendőri vizsgálat kiderítette hogy a tettét K. Szabó Rozália öcsödi illetőségű hajadon cseléd követte el. — Ugyancsak f. hó 23-án Mándli József helybeli lakos eselédje és Szathmári Sára öcsödi illetőségű hajadon gazdájától megszökött és több ruhaneműket elloptott. A tetteseket átadták a járásbírósnak.

— **Tenyész bikák és kanok vizsgálása** 1898. évi január hó 17-én veszi kezdetét.

— **Betörés.** A f. hó 24. és 25-én éjjel a helybeli Árpád fogadó mosókonyhájába az ablakon át betörtök és onnan több ruhaneműket férfi ingeket stb. 26 frt értékben elloptak, a megejtett rendőri nyomozások és beszerzett bizonyítékok során megállapították, hogy a tettet az Árpád-fogadóban volt minden eseléd Pazmándi Sándor, Egri illetőségű 18 éves egyén követte el, ki is f. hó 25-én reggel Szarvasról elutazott és a lopott ruhákat összecsomagolva magával vitte. A rendőrség megtette a szükséges intézkedéseket a tettes elfogatására iránt.

— **Tolonczolás.** Több gyanús kinézésű és kellő igazolványok hiányában levő munkanélküli egyéneket tolonczolt el rendőrségünk a hét folyamán, és pedig Namecz Mihály losonczy, Biró Antal kunsztmártoni, Lengyel Miklós hmvásvárhegyi, Szekalina József, nagyszucsáni és Hágel Ferencz Galiczia krakói jómadarakat.

— **Sertés-zár feloldása,** Kun-Szent-Márton határa a sertés-zár alól feloldott.

— **Lopás.** Dájbukát Gerő, vegyeskereskedő jelentést tett a rendőrségnél, hogy üzletében B. D.-né helybeli lakosnő a f. hó 24-én este vásárlás czéljából

beállított és ott két csomag értékes gyöngysort lopott, de tetten érték és a rendőrségre kísérték.

— **Magyarosodunk.** Szeged városában ez-előtt 30 évvel egy német szobafestő telepedett le. Feleségül egy törzsgyökeres magyar leányt vett. Most midőn előregedve az „ecsetet“ kezelni nem bírván, a főkapitányhoz folyamodott, hogy engedje meg neki a kalendáriumok árulását a piacon, kísült, hogy nemcsak hogy ő nem tanult meg magyarul hanem a felesége beszél németül. Hát biz ez ritka eset, De történet még nevezetesebb (vagy talán nem is nevezetes? a mi a mi városunkban, a keddi presbyteri gyűlésén. Itt a magyar alföld, az ország közepén, szívében. Emlegett presbiteri gyűlés ugyanis azt határozta, hogy ezután mindkét tenplomban egyszerre tartanak a tót isteni tiszteletet és csak a tót után — a magyar s ezt azok határozták kik magyar földön élnek, magyar föld kenyerét eszik Azt hisszük, hogy ehhez az esethez nem kell semmi commentár, maga a tett beszéd.

— **Jó matéria.** A f. hó 17-én este Ungár Jónás szarvasi vegyeskereskedő üzlete kirakat-ajtáját, távoli szemtanuk állítása szerint egy iparos-tanoncz kinézésű egyén alkulcsal kinyitotta és onnan 10 frt értékű déligyümölcsöt elloptott. A tettes Schanecz Mihály lakatos tanoncz személyében elfogták, és átadták a járásbírósnak.

— **Páris szenzációja.** A francia főváros szenzációja az Ördög-sziget magános lakójának: Dreyfus kapitányának a pere. Nap nap után változik a per képe ma Dreyfus bűnös, holnap ártatlan, ma Dreyfus bűnét Vallsinn-Eszterházy gróf követte el, a ki se nem gróf, se nem Eszterházy, holnap Walsinn-Eszterházy tiszttára mossa magát s grófságában, származásában senki sem kételkedik. A ki e fordulatot a perben előidézte, a francia szenatns alelnöke: Schenker Hefner volt, aki a francia parlamentarizmus e kiváló alakjának, akinek nevét mest. európaszerle emlegetik, arcképét e héten közli legelső szépirodalmi hetilapunk, az Ország-Világ. Ez az egyetlen hetilapunk, — mely hűen be-tölti hivatását, hű krónikása az eseményeknek, irásban és képen közli azokat, azokivül létről-létre irodalmunk előkelőségéből közöl verseket és novellákat. Ez a tartalom méltón egészítik ki pompás képei, s az Ország-Világ rovatai, a melyek tele vannak érdekes költeményekkel. Karácsonyra szebb s jobb ajándékot nem adhatunk, az Ország-Világnál. Előfizetési ára negyedévre 2 frt. Aki ezt az összeget most beküldi új-évig ingyen, kapja az újságot s megküldi neki az Ország-Világ karácsonyi ajándékát is. Mutatványszámokat kivételre küld a kiadóhivatal, amely Hold-utca 7 szám alatt van.

— **Nem takarékoskodás** az, ha a fiatal emberek elhanyagolt bakaikat olcsó szerekkel akarják meggyógyítani; ezek nagyobbára értéktelenek s csak arra jók, hogyha belsőleg alkalmaztatnak, a gyomrot rontsák, s éppen azért ma már minden fiatal ember tudja, hogy a párisi Dr. Boiton-féle Injectio pótolhatatlan szer.

IRODALOM.

Nagy verseny fejlődik ki manapság a fővárosi napilapok közt: szellemi és anyagi erők érdekes versenye. A magyar olvasó közönség, melynek száma a két utolsó évtized alatt százszorta nagyobb lett, csak előnyeit élvezi a példátlan versenynek: olvas, itél és a legjobbat választja. Bátran fölveszi a versenyt az olyan lap, mint a Pesti Hirlap, mely immár huszadik éve szolgálja a magyar középosztály és a magyar nép érdekeit, diadalra segítve a szabadelvűség világhódító eszméit utját egyengetve az igazi demok-rata gondolkodásnak a nemzet mind szélesebb rétegeiben. Ezt tüzte ki feladatául husz év előtt s ehhez a programjához rendületlenül hű maradt oly nehéz idő-kben is, mikor az ily magatartás áldozatokba és sok kockáztatásba került. Épen azt becsüli a liberalizmus e bátor előharcosában a művelt magyar olvasó kö-zönség, mely a magyar sajtó terén póratalapul álló tá-mogatásban részelteti kedvencz lapját. A Pesti Hirlap oly írói gárdát egyesít maga körül, melyhez hason-lóval egy más lap sem dicsekedik. Elég legyen csak felemlíteni! Kenedi Géza (Quintus), ifj. Ábrányi Kornél, Balogh Pál, Beksics Gusztáv, Murai Károly, Tóth Béla, Kozma Andor, (Koboz), Kóbor Tamás, Tömörkény István, Ágai Adolf (Porzó) Gerő Ödön, Bede Jób, Vázsonyi Vilmos, Kálnay László, Krudy Gyula stb., stb., elsőrendű publicisták, tárcza és humoros karczolatírók neveit. Nincs tovább ma egyetlen oly lap sem, mely annyi kedvez-ményben részesitené olvasó közönségét. Minden elő-fizető teljesen díjtalanul kapja meg karácsonyi aján-dékul a Pesti Hirlap nagy képes naptárát a legkitünőbb szépirodalmi és közhasznú közlemények-vel teli vaskos és diszes kiállítású kötetet, melynek az olvasó egész éven át veszi hasznát, s azonkívül min-den előfizető minden hónapban ingyen kap egy-egy kis csinos kiállítású jegyzéknaplót; a Párisi Divat című hetenkint megjelenő, pompás képekkel illusz-trált divatlapot pedig kedvezményes áron (negyedévre rendelheti meg. Maga a Pesti Hirlap is, bár ma ket-ségtelenül a legbővebb tartalmu lap (naponként 20—24, vasárnapokon 32—40 oldal jelenik meg) negyedévre csak 3 frt 50 kr, egy óra pedig 1 frt 20 kr, mely összeg a Pesti Hirlap kiadóhivatalába (Budapest, V., Váci-körút 78 sz.) czimzendő.

Radó Antal szerkesztésében új irodalmi vállalat jelent meg, melynek czélja, hogy jó könyveket olcsón adjon. A megjelent művek közül szerkesztősé-günkben a következők kaphatók: Katona József: Bánk-bán. Guy de Maupassant: Elbeszélések. Du Maurin Potter: Trylby. Csokonai: Dorottyá. De Amicis: A bor. Zrinyi: Szigetvár veszedelme. Kisfaludi Károly: A kérők. Egy füzet ára 30 fillér.

CSARNOK.

Két barát.

— Elbeszélés. —

Folytatás.

Erdővölgy lakossága nem tartozott a pletyka-gyártók seregébe, de egyszer mégis belejutott. Az elő-kelek, éppen úgy mint a köznép, csak az új jegyzőről csak az új tanítóról beszélgetett s a mi a pletykánál igen különös mindenfelé, mindenikről csak dicséretet lehetett hallani.

Igazán, mondák némelyek, olyan ez a tanító, meg ez a jegyző, mintha testvérek volnának. Hogy így be-széljenek, volt reá elég ok. Vas Kövéné kosztosa lett, így tehát az étkezés idején a két ifju naponként együtt töltötte s barátságuk oly bensővé vált, hogy még napi sétájukat is együtt tevék.

Nem volt azonban ez a szoros barátság inyére egyik-másik leánykának, kik szívesebben lettek volna akár a szőke Vasnak, avagy a barna Kövénék sétatársai Irigykedtek, pedig nem kellett volna, hiszen őket kellő figyelembe részesítette ez a két fiatal. Esté-lyeknél, báli alkalmakkor valóságos kötelességüknek tarták mindenkit szórakoztatni, de éppen ez volt a baj mert némelyek csak a maguk szórakoztatását szerették volna látni.

Igy került aztán egy kis mende-monda, hogy Kövi is meg Vas is csak Juliska után eseng. A sóhajtás valami módon tudomására jutott az Antal családnak

jék a teát De nini, maga moudani akar valamit? talán valami újságot tud?

— Vendége volt a nagyságos asszonynak.

— No ez nem nagy újság.

— Amolyan vendége, susogta a leány és két ke-zével ajka körül bajszot formált.

— És ki volt az? kérdé most már kíváncsian a férfi.

— Nem tudom, csak hogy . . . csak hogy . . .

— Nos-nos?

— Meg is csókolták egymást.

A férj meghökkent.

— Ah ugy s maga nem tudja ki ez a nyomorult? majd megmondja ő! És berohant neje szobáiba. A há-lószoba előtt megállt, be volt zárva.

— Margit, kiáltá dühösen, engedjen be, beszél-nem kell önnek.

Semmi válasz. A férj nagyot ütött az ajtón.

— Ki az? kérdé egy álmos hang.

— Én.

— Menjen a szép özvegy asszonyhoz.

— Nem enged be?

— Kunváry özvegyétől kérje ezt.

Egy óriási dőrej és az ajtó be volt törve. Margit ijedten ugrott le ágyáról.

— Mit csinál ez vakmerőség.

— Maga mit csinált?!

— Én?? kérdé naiv képmutatással a nő.

— Vendége volt?

— Igen.

— Egy fiatal ember.

— Ez igaz is.

— Megcsókolta, karjaiban látták.

— Ezt sem aagam.

— Ah! nyomorult teremtés, nem is tagadja vi-gyázon, leütöm!

— Nem félek magától.

A férj megragadta neje karját.

— De mit akar maga, kérdé Margit bámulatot színlelve.

— A nevét, a nevét,

— Ismeri,

— De a nevét, a nevét, hadd zuzzam előbb-öt össze.

— Már bizony én Imrémet nem fogja össze-zuzni, mert akkor kik aparam a két szemét.

— Milyen Imre? ordítá a férfi és felemelte öklét.

A bosszu műve eljes volt s Margit félbeszakítá s harczot.

— Milyen Imre . . . hát a . . . fivérem.

A férj egy pillanat alatt észre tért és nagy meg-könyebbülésében felsóhajtott. Majd így szolt:

— Margit maga ördögös teremtés.

Margit elkaczagta magát, gyorsan az ágyába bujt s csak onnan szolt vissza férjéhe z:

— De most már elég volt, menjen vissza, én mi-attam, Kunhégyi özvegyéhez.

De a férj nem ment vissza.

Szidonie.

is. Ne kutassuk, ki vitte hírül, de tény, hogy egy verőfényes tavaszi délután Antalné férjével éppen e tárgyról beszélgetett kertjük egyik legtérbélyesebb vadgesztenye fája alatt.

— Bizony apjuk, — szölt Antalné — hiába beszél nekem, már ide s tova egy éve, hogy ez a két fiatal ember meg-meg fordul a házunknál, de nem csupán a mi tiszteletünkre jönnek azok én . . .

— Az lehet, szölt közbe a férj — de a mint vettem észre, Juliskám is bizonyos rejtett érdeklődéssel fogadja őket.

— Ugyan édes atyus, — szólalt meg Antalné — hogy gondolsz ilyet, a mi egyetlen ártatlan kis Juliskánkról, hiszen valóságos bakfis ő még. Nézd, nézd, mint kergeti most is a szöllöngő lepke,

— Igazad van édes — mondá Antal — Juliska bárha nagy leány, de még most is valóságos ártatlan gyermek s ezt én nagyobb bajnak tartom, mintha az ő korával járó emberismeretei megvolnának. Ő azt hiszi minden fiatal ember egyforma, derék jó, nem ismeri a csalárdíszságot a hitegetést, annál kevésbé tud választást tenni.

— Nono édes atyus, — szölt izgatottan Antalné — csak nem akarod lányunkat még a szerelemben is oktatóra fogni.

— Mi tőrés, tagadás édes feleség, — folytató a férj — én szeretnék tudni mindent. Már ha csakugyan híresztelés van, ismernünk kell ezt a két fiatal embert jó és rossz tulajdonaikkal együtt, de főleg ismerni kell leányunk vonalmát,

— Őh te apa, te apa, — szölt nevetve Antalné — tudja is a mi kis Juliskánk, mi fán terem az a vonzalom. Vas jól zongorázik, kedvesen dalol, Kövi gyermekkori társa, mindenikkel jól találja magát.

— Hahaha kedves anyjukom, — szölt Antal egyre nevetve — szépen vagyunk! De hátha most beállítana egyik vagy a másik fiatal ember, olyan formán mint én boldogult apánkhoz: „Na édes tiszteletes ur adja-e a lányát feleségül nekem vagy nem?“ Mit felelnél egyiknek, vagy másiknak?

Antalné hallgatott, látta, hogy kelepczébe került.

— Tenát adósom vagy a felelettel anyja, — mondá Antal — pedig még más baj is van. Fáj nekem a valót mondanom, de a te anyai szereteted igaz jutalma, hogy Juliska boldog legyen. Tudod jól, hogy be tegséged súlyos természetű, éhelsz esztendőig, de ki-mulhatsz egy pár perc alatt. Ki lenne akkor az, kinek Juliska szíve minden érzelmét nyitott könyvként feltárja! Egy apa előtt csak egy fiú szólhat mindent megvallóan.

— Igazad van atyus, — szölt Antalné közbe, de Antal tovább folytató.

— Gondold el édes feleség, ha én hirtelen elhalnék, az a pillanat nem e végzetes lenne reád? És mond meg, mi tévő lenne ily helyzetben az a magára maradt ártatlan Juliska?

— Isten legyen védelmünkre — sóhajtott elérzékenyülve Antalné.

— Ő védelmezzen — végzé Antal, kinek szemét odalopózkodott kis tündére játszian befogta s így a beszélgetés abban maradt.

* * *

Azok a hivatalnokok, kik egy szobához hozzászokva teljesítik hivatásukat jól tudják, mily üdítő testre, lélekre egy kellemes séta. jól ismerték azt Kövi és Vas ismerőseink is, kik mielőtt hivatalos dolguk megkezdéséhez fogtak volna naponként egy-egy sétát tettek a szabad természetben.

Falun ugyan bent a községben is tisztább a levegő, mint nagyobb városokban vagy azok külső területén, de azért a falusi hivatalnok is jobban szereti ha kivonulhat a szabadba.

Ilyen üdítő, szórakoztató sétából hazatérőben valának ismerős fiatalaink, midőn a természet tavaszi pompáját mintegy Erdővölgy határára pazarolta.

Hallgatagon lépdeltek egymás mellett ifjaink egyik a zöld buzavetésben csacsogó harisra, másik egy bokorra szölt, szárnyait rezgető veresbegyre, félig-meddig figyelt de lelátszik arcukról, hogy gondolatuk valahol másutt kalandoz.

A nap mindent éltető sugarai most kezdik elérni a növények levelein s a virágok kelyhében reszkető harmatcseppeket, ők észre sem veszik a növényvilág eme legszebb gyöngyeit

Mélázna, merengenek s még talán a szembajzó kocsit sem vennék észre, ha nem zörögne, s ha az eleje fogott két tüszűgő paripa időnként nagyokat nem horkantana. De ennek következtében meglátják nemcsak a robogó kocsit hanem a rajta ülő kis tündér apját is kívül összetalálkoznak,

— Jó reggelt József bácsi! köszönté Antalt a két ifju — Hová ily korán?!

— Jó reggelt öcsém! — viszonzá Antal tánczó paripáinak gyepelőjét erősen húzva — Kis majorom megtekintésére s ezeknek a csikóknak a jártatására igyekszem, nem tartanátok velem?

— Köszönjük József bátyám — szölt Vas — szívesen követnénk, ha az iskola, meg a község házá-nál nem várnának reánk.

— Mikor tér vissza József bácsi, — kérdé Kövi — Délre szeretnék haza jönni, — válaszolt Antal — de most isten veletek, mert látjátok majdnem elhúznak ezek a tüzeskedő állatok,

A két ifju kalaplevételével viszonzá a kocsián tova robogó Antal köszönését s ők is indultak a falu felé.

— Nem ismerek kedvesebb jobb indulatu embert a faluban Antalnál — beszélt Vas Kövihez ki egy szivar meggyújtásával bajlódott.

— Ah édes barátom — jegyzé meg Kövi — nem csak falunkban, de messze környeken sincs hozzá hasonló becsületes ember. Te nem ismered a multból azt az időt, mikor apám, mint gazdatiszt, Antal mint kasznár jöttek a gróf szolgálatába.

Igen csak úgy lehetek egymással, mint mi ketten, de még akkor nem volt község-háza, Erdővölgy is egy körjegyzőségbe volt beosztva. A tanítói hivatalt valami iskolából megugrott diákféle viselte a ki aztán szükségből pap is volt.

A gróf pár évben egyszer mindenik uradalmát megszokta látogatni s ilyenkor tisztjeit, elsőbb alkalmazottjait személyesen megszokta kérdezni, úgy az uradalmi ügyekben, mint személyes magán kívánni valójukban.

Igy történt, hogy egy kérdezősködés alkalmával a magán dolgok kérésénél Antal is jelentkezett. — Mi kívánni valója van Antal kérdé a gróf.

Méltóságos uram — jelenté Antal — vevő számdékom van; — tehát pénz előlegre volna szüksége, vágott közbe a gróf.

Nem uram a magam biztos jövedelméből szeretnék arra biztosítékot nyerni. Beszéljen mi volna a venni valója s mikép kívánná fizetni? — szöllött a gróf.

Méltóztatik ismeri a „Horti-féle“ kisebbik majort — mondá Antal — eladó volna 3000 frtért. Ezer frt megtakarított pénzem van, ennyit a vétel árból kifizetnék, a fennmaradó 2000 frtot tíz év alatt fizetném le s az volna kéréssem, hogy az én pénzbeli 500 frt fizetéséből, 200 forintot minden új évben előre vehessek el az uradalom pénztárából.

Hiszen édes Antal barátom — mondá a gróf — magának ezt kérni sem kell, mikor a kért összeg kétháromszorosan kéznél van.

Igaz méltóságos uram, folytató Antal, de az uradalmi igazgató úr havonkénti számadást s pénztárvizsgálatot tart, a hűtlen kezelés vádja könnyen reám magyarázható lenne, pedig inkább haljak meg, mint szegény becsületes ember, mint gazdag gazember!

Kérése teljesített fog — szöllött a gróf. Antal meg hajtá magát és távozott. Másnap zárt borítékban egy utalványt kézbesített Antalnak boldogult emlékü atyám s a levél felbontásával mint Antalnak jó barátja kíváncsiskodott. Az utalványmásolata irataim közt van, haza érkezve megmutatom, — beszélt Kövi különben ilyen szövegű:

Utalvány.

2000 azaz kétezer forintról, melynek az erdővölgyi uradalmi pénztárából Antal József ottani kasznáromnak leendő azonnali kifizetését ezennel elrendelem. Ez összeg átvételére nevezett személyesen jelentkeznek, Kétszáz forint a becsületeség jutalma A fennmaradó 1800 frt fizetésének megfelelő hányadából 9 év alatt általa ajánlandó összegben évenként levonandó lesz. Erdővölgy, máj hó 15-én 1805.

gr. Kuthy Zsigmond.

És tudod-e barátom — mondá Kövi — hogy Antal ezt azt utalványt vissza akarta vinni, mert a gróf az ő kérését nem értette meg s a mellett, hogy neki 200 frtot ajándékképen ad, önmagát az évi kamatok elhagyása által csak 5 százalékkal s nem kamat. kamatostul számítva 800 frt-al károsítja meg. Ugy, hogy csakis az apám rábeszélésére fogadta el az utalványt. Ilyen fiatal ember volt a mi Antal bátyánk De meg is kapta jutalmát a megbecsültetésben, mert ma sincs az egész grófi uradalomban senki a kinek a szava döntőbb volna a gróf előtt, mint az Antal bácsié.

Már a község utcáin haladtak ifjaink, midőn beszélgetésük véget ért s azon vették észre magukat hogy az épület elébe értek, hol mindez történt mely

nek kis kapujában Köviné már már türelmetlenkedve várta a két sétálót. Bementek, elfogyasztották reggelijüket, az egyik ment tanítani, a másik a felnöttek ügyes-bajos dolgát végezni.

KÖZGAZDASÁG.

A gazda közönség érdeke. Hogy mi a gazda közönség érdeke, sok oldalról, sokféle módon és variációban lett megvitatva; azonban többnyire csak általánosságban, melyből vagy éppen nem, vagy csak alig lehet a helyi viszonyokhoz való alkalmazkodás fonalát megkeresni. — Amint hogy minden téren civilizálódunk éppen úgy kell, hogy a földművelés terén is lépést tartunk az okszerű gazdálkodás követelményei által megteremtett helyzettel. — Az okszerű gazdálkodás követelménye pedig az, hogy oda kell törekedni annak a gazdának, ki a haladással lépést akar tartani, s aki a rossz gazdasági évek terhe alatt összeroskadni nem óhaj, hogy minél rövidebb idő alatt minél kisebb vonó munkaerővel, minél kevesebb mag szükséglettel és mégis a legtökéletesebb földmunkálással gazdálkodjék.

Az okszerű gazdálkodás követelményei hozták létre, illetve ösztönözték az ipart arra, hogy a gazdálkodás terhei megkönnyítenek, azonban oly céltudattal, nehogy a létrejött eszközök a földmunkálásának, a termények minősége és mennyisége, vagy okszerű eltakarításának hátrányára, hanem éppen ellenkezőleg annak előnyére szolgáljanak.

A talaj megművelő eszközök terén az utóbbi időben nagy a haladás. És e téren előállt versenyt nagy részben a talaj kitűnő megművelése által származott termés többletnek tulajdonítjuk.

A talaj művelő eszközök terén ez által oly verseny keletkezett, mely a tulságba is átsapott. Kerülnék felszínre ma már mindenféle jó, rossz gazdasági eszközök különféle szerkezettel és előállításban, úgy hogy jelenleg a gazdaközönség már alig tudja magát például egy eke megvételére is elhatározni; mert hiszen annyi újabb és újabb konstrukciójú ekek kerülnék felszínre, hogy ezekből alig vagy éppen nem is képes az igazán czélszerűt kiválasztani. Ép így van a gazdaközönség más gazdasági gépek és eszközökkel. Nem bírják elhatározni magokat egy gazdasági gép beszerzésére, főként azért, mert sokan vannak, akik a vidéki ügynökök mézes-mázos, sokat ígérő beszédeinek felültek. De nem képes kiválasztani különösen azért, mert a megvenni szándékolt gépet még csak meg sem tekintheti, mert hát úgy vagyunk biz azzal, hogy jobban szeretünk olyat venni, amit a saját szemünkkel látunk; már pedig egy kisebb értékű gazdasági gépért alig volna érdemes egy költséges utazást tenni. Mindezek figyelembe vétele mellett tehát konstatálnunk kell, hogy a városokban gazdasági gépraktárt megalkotó Scherz és Kramer debreczeni, sok oldalról ismert jöhrü cég a gazdaközönség érdekét szolgálja az által, hogy ide közülnk hozott egy oly raktárt, melyből a szükségelendő dolgainkat megvehetjük. — És mi is a gazdaközönség érdekében vélnék cselekedni akkor, midőn ezen gazdasági gépraktárra a nagyérdemű gazdaközönség becses figyelmét felhívjuk, — Mert hiszen ki merné tagadni, hogy nem a gazdaközönség kényelmére és így érdekében is szolgál-e az, ha itt helyben, minden költség nélkül, módjában áll megtekinteni egy oly raktárt, melyben a neki szükségelendő bármiféle gépet fellelheti azon gazdasági gépeket, melyről a szaklapok, a gazdasági egyesületek által tartott versenyek alkalmából, mint versenyképes, jó minőségű és versenydíjat nyert elsőrendű gyártmányokról emlékeznek meg. — Ezen gépraktárban raktározva van például a híres Bacher-féle eke, melylyel legutóbb a fehérmegeyi gazdasági egyesület rendezet próbát, amely versenyen bemutatásra került a Sulky-féle szintén híres szántó eke, Sach és Bäcker-féle egyetemes aczélekek s néhány répa és burgonya kiszántó eke. A versenynek eredménye, — melyről a „Köztelek“ szaklap hosszas vezércikkben emlékezik meg, — az lett, hogy a bíráló bizottság az elsőséget és a pályadíjat a Bacher-féle egyetemes aczélekeknek ítélte oda, nemcsak elsőségük, de tetemesen csekélyebb vonó erő szükségletükük miatt is. Éppen ily versenyképes, a legjobb gyártmányú és szolid árai által a megejtett próbákon elsőséget nyert más fajta gazdasági gépek vannak raktáron. — Azt tartjuk, a gazdaközönség érdekében valónak, ha nem kell fordulniok a vidéki ismeretlen és raffinált ügynökökhöz, akik a lármás nagyhangon feldicsért, égit magasztalt és sok esetben a legsilányabb gyártmányokkal tévedésbe ejtik a hiszékeny gazda közönséget és őket lépé csalják. S mindez a jó gyártmány rovására történik. Azt tartjuk a gazda közönség érdekében valónak, hogy az által, hogy ezen gépraktárt itt helyben felállítottat, módjában áll a venni szándékozó gazdának a megvenni célzott gépet megtekinteni s azt esetleg ki is próbálni. Végül még meg kell emlékeznünk arról is, hogy Scherz és Kramer cég az itt felállított fiók telepének (Piac-tér, Buk udvar) vezetésével oly férfit bízott meg, névszerint Landler Pált, aki előzőkenységével, bánás módjával s tisztességes eljárásával már több vevő gazda elismerését kiérdemelte s arra ezután is törekszik. Ez a körülmény arra bátoríthatja fel a gazda-közönséget, hogy hozzá gép beszerzés czéljából mindenkor csak bízalommal fordulhat, mert eddigi működése által ezt már is kiérdemelte, s mert semmi tekintetben kifogás alá nem eshető eljárásával a gazdaközönség érdekét is

kívánja egyttal előmozdítani, úgy annyira, hogy felajánlja abbéli szolgálatát is, hogy szívesen közvetít a gazda közönség részére, esetleges szükség előfordulta esetén gépészt, vagy aratás idejére cséplő gépet és ezen közvetítést teljesen díjtalanul teszi; vagy pedig amennyiben a gazda egy kisebb vetőgépet ekét stb. nagyobbért becsereelni óhajt, vagy megfordítva, — ezt egész készséggel eszközli; szóval minden oly dologban melylyel a gazda közönségnek szolgálatra lehet neki szíveséget tehet, díjtalanul szívesen fogad el megbízatást.

A szerkesztésért felelős: SÁMUEL ADOLF.

Nyilt-tér.)*

GONGO TEA RUM.

Törvényszéki legvélymezve, a következő nyilatkozat közzé tételre jogosítottatott:

Szakvélemény.

A vizsgálat alapján ezen kellemes zamatú és kitünő ízű hamisítatlan

Congó Tea Rumot,

a mely a nálunk forgalomban levő egyéb Tea rumokat jóval felülmúlja melegen ajánlom.

Kelt Budapesten, 1896 év december 10-én.

Dr. Newmann Zsigmond,
kir. törvényszéki hités vegyész.

Kizárólagos raktár Szarvason:

Csapó Soma

3—1 fűszerüzletében.

*E rovatban közlöttekért nem vállal felelőséget a szerk

HIRDETÉSEK.

A nagy Krach!

New-York és London az európai száraz földet sem kímélték meg, és egy nagy ezüst árúgyár indítatva érezte magát egész készletét — a munkadíj csekély megtérítése mellett — elajándékozni. — Én vagyok felhatalmazva ezen megbízást eszközölni. **Én tehát minden embernek, legyen bár szegény vagy gazdag adom az alatt felsorolt tárgyakat pusztán 6 frt 60 krajczár megtérítése mellett és pedig:**

- 6 drb. legf. asztalkés valódi angol pengével
- 6 „ amerik. pat. ezüst villa egy darabból
- 6 „ amerik. pat. ezüst evőkanál,
- 12 „ amerik. pat. ezüst kávékanál
- 1 „ amerik. pat. ezüst levesmerítő,
- 1 „ amerik. pat. ezüst tejmerítő.
- 2 „ amerik. pat. ezüst tojástartó,
- 6 „ angol victoria tálcza,
- 2 „ pompás asztali gyertyatartó,
- 1 „ teaszűrő,
- 1 „ legfinomabb cukorhintő.

44 drb. összesen csak 6 frt 60 kr.

Az összes fenti 44 tárgy ezelőtt 40 frtba került és most ezen minimális árért, **6 frt 60 krért** kapható. Az amerikai pat. ezüst egy teljesen fehér fém mely

ezüst színét 25 éven át megtartja, miért is jótállva lesz. Legjobb bizonyítékul, hogy ezen hirdetés

n e m s z é l h á m o s s á g

ezenel nyilvánosan kötelezem magamat, mindenkinek arra, ha az áru nem felel meg, kifogás nélkül a pénzt visszazárazmatatom, senki se mulassza tehát el a kedvező alkalmat, ezen remek garnitúrát megszerezni, a mely különösen alkalmas mint **izléses nászajándék** valamint minden jobb háztartás részére, egyedül kapható

HIRCSHBERG A.

az egyesült amerikai pat. ezüst-gyárak főügynöké-
généél, Bécs, II. Rembrandstrasse 19/15, Telephon 7114.
szám. Budapesten kapható: **Engel Edénél**, Eötvös-
utca 28 szám.

Szétküldés a vidékre utánvét vagy az ösz-
szeg előleges beküldése mellett. **Tisztító
por hozzá 10 kr. Csupán a melletti
védjeggyel valódi.** (Egészségi fém.)

Kivonat az elismerő iratokból.

Az ön által küldött evő amerik. ezüst garnitúrát megkaptam és igen megvagyok vele elégedve.

Vozovites, Krassó-Szörénymegye 1896/7.

Pilis-Pestmegye, 1896. augusztus 24.

Tisztelt uram!

A garnitúrával meg vagyok teljesen elégedve. Kérem sögornőmnek báró Nyárinénak szül. Somogy még 3 garnitúrát küldeni.

Báró Nyári József.

Küldeményét megkaptam és teljesen meg vagyok vele elégedve. Kérek még egy garnitúrát küldeni.

Kolozsvár

Báró Bánffy Dezsőné.

Küldeményét megkaptam nagyon megvagyok elé-
gedve kérem részemre még egy garnitúrát küldeni.

Bozovics

Keresztes Sándor főszolgabíró.

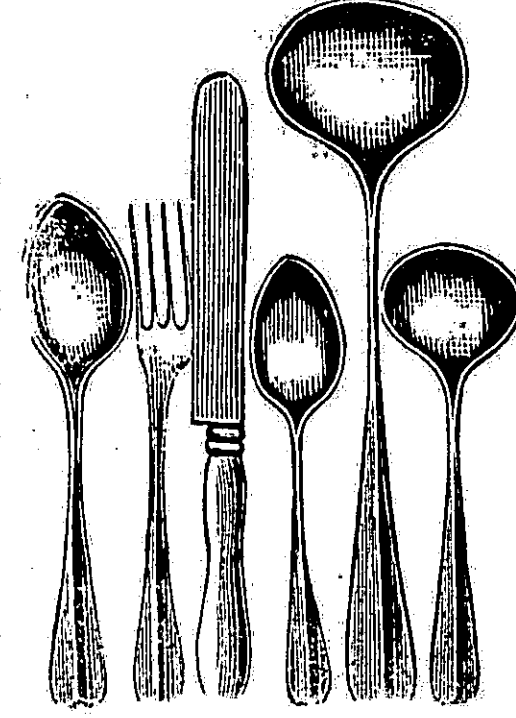
Az első küldeményével megvagyok elégedve, ké-
rek még egy garnitúrát,

Kalocsa,

Majoros János főesperes.

Amerikai pat. ezüst vásár.

Csak ritkán ajánkozik oly kedvező alka-
lom potom áron egy egész
asztali garnitúrát megszerezhetni és pedig:

- 6 drb. kés angol pengével,
- 6 „ villa egy darabból,
- 6 „ evő kanál,
- 12 „ kávé kanál,
- 1 „ leves mérő kanál,
- 1 „ tejmerő kanál,
- 6 „ evőeszköz tartó,
- 38 drb. összesen.

Az egész garnitúra ára csak 5 frt 70 kr.

Az összes fenti 38 tárgy ezelőtt 40 frtba került és most ezen minimális árért, 5 frt 70 krért kapható. Az amerikai pat. ezüst egy teljesen fehér fém, mely ezüst színét 25 éven át megtartja, miért is jótállva lesz. Legjobb bizonyítékul ezenel nyilvánosan kötelezem magamat, mindenkinek, ha az áru nem felel meg, kifogás nélkül a pénzt visszazárazmatatni; senki se mulassza tehát el a kedvező alkalmat ezen remek garnitúrát megszerezni, amely különösen ajánlható **diszes karácsonyi és ujévi ajándéku** s minden jobb háztartás részére egyedül kapható

BIERMANN SAMU

központi csomagszétküldési áruházában
Budapest, Kossuth-Lajos-utca 1 sz.

MÉZ ELADÁS.

Tiszta hamisítatlan minőségű akác és tisztos fű méz, nagy és kis méretben klrja 40 krért nállam kapható.

Dely József, számtartó

Elsőrangú hazai gyártmány.

Pontos cím:

ELSŐ MAGYAR

Gazdasági gépgyár

részvény-társulat

B U D A P E S T.

Magyarország legnagyobb és egyedüli
gazdasági gépgyára
mely a gazdálkodáshoz szükséges

összes
gazdasági gépeket gyártja.

Rendelések megtétele előtt kérjük minden szakbavágó kérdéssel bizalommal hozzánk fordulni.

Részletes árjegyzékkel

és szakszerű felvilágosítással díjmentesen szolgálunk.

Szeckavágók.

Morzsolók.